

NAŠA POŠTA

Doživljaji mojega očka iz svetovne vojne

Starejša sem od sestrice Erne, zatorej sem si tudi živo zapomnila, ko nam je naš očka nekega zimskega večera pripovedoval o doživljanju kot ujetnik v svetovni vojni.

Štrašno je ujetništvo, kakor si ga predstavljam jaz po pripovedovanju očka, ki je bil vojni ujetnik od leta 1915. do 1921.

Tam v Srednji Aziji se je nakopičilo nad 50.000 vojnih ujetnikov vseh narodnosti, med katerimi je bil tudi moj očka.

Bridki so dnevi ujetništva. Vsak naveden kaznenec ve, kdaj bo izpuščen iz zapor, ali ubogi vojni ujetnik ne ve ne dneva ne ure, kje ga čaka smrt, preden se vrne v domovino.

Samo ob sebi se razume, kjer je veliko ljudi, tam je tudi bolezen. Slaba hrana in skromna bivališča ujetnikov so bila vzrok različnim boleznim. Razsajala je kuga, kopičili so se grobovi — kam z mrlič? Prišlo je povelje, da se izkoplje grob za okrog 100 mrličev. Med temi, ki so kopali velikanski grob, je bil tudi moj očka. Izčrpan od lakote in slabe hrane je odšel z delavci-ujetniki, da jim poišče prostor zadnjega miru. Izkopana je bila jama za nad 100 mrličev, ki je dobro došla, ker je med kopanjem podleglo ob težki lopati še 30 ujetnikov. Zakrili so mrličev vseh narodnosti in posuli nanje apna, nato pa prsti.

Vera v Boga je zadržala mojega očka, da ni na mestu zblaznel.

Grobovi se odpirajo dalje. Kuga je ponovno pričela razsajati. Umrli ujetniki so bili zloženi kot metrska drva po več sto metrov v daljavo.

Moj očka se je nahajal med ujetniki kot poveljnik barake (taborišča). Tolažil je svoje sotrpine, da vse mine, tudi naše sužnosti mora biti konec, saj nas ljubi Bog ni povsem zapustil.

Zraven vsega jih je mučila podnevi še huda vročina, ponoči pa oster mraz.

Pripoveduje nam, kako je prišel nenadoma tajfun in mu odnesel razcapan vojaški plašč, ki ga je zračil na dvorišču tabora. Nad 100 m visoko mu je odnesel vrtnec plašč in ga zanesel prav v sredino mesta Taškenta. Nikoli več ga ni videl, ker se ga je polastil Tatar.

Sedaj je moj očka prebil noči in noči, ne da bi zatisnil oči zaradi hudega mraza.

Ves izčrpan, da se ogreje, napravi v zimski svetli noči izprehod po taborišču. Nebo je bilo čisto kakor ribje oko. Oziraje se na vse strani, zapazi (t. j. bilo l. 1915) božje razpelo na nebu, sestavljeno iz nekeke megle. Ni verjel svojim očem, zdrnil je še več sotrpinov in jim pokazal prikazen v oblakih.

Mir bo! Tako je šla govorica od barake do barake. Drugega dne po tej prikazni se pojavi sestra nemškega Rdečega križa in porazdeli ujetnikom denar, obenem pa izroči pozdrave od doma. Ujetniki so tožili o težkih razmerah in prosili, naj jih reši smrti v Aziji.

Prošnja ni ostala brez uspeha. V teku enega meseca je bilo to taborišče vojnih ujetnikov v Taškentu izpraznjeno. Ubogi ujetniki so bili rešeni gotove smrti. Prikazen na nebu je prinesla ubogim ujetnikom srečo. Trpljenja sicer še ni bilo konec, vendar zaupanje v Boga je privledlo ujetnike nazaj v domačo zemljo.

Na sveto razpelo, ki ga je videl moj oče in na stotine ujetnikov na nebu na lastne oči v Srednji Aziji v mestu Taškentu, moj očka nikoli ne bo pozabil, pa če bi živel še sto let.

Avrelija Zdolšek,
Kamnik.

Spoštovani g. urednik!

Tudi jaz bi se enkrat rada oglasila v našem listu. Naša vas se imenuje Stražišče in je precej velika. Steje okrog 500 hiš. Naša hišica stoji blizu glavne ceste, ki pelje v Ljubljano. Tukaj stoji pet hiš, ki pa so od vasi oddaljene 20 m. Zato so kraju dali drugo ime, pravijo mu na »Groblje«, ker stoji hiše na njivi, ki se je imenovala »Groblja«. Zato imam tudi v šolo 20 m daleč. Hodim v 5. razred ljudske šole v Šmartnem. Učim se rada, kar me zelo veseli, če naredim svojim staršem veselje z odličnim spričevalom.

Čitam prav rada, posebno težko čakam »Vrtca«, ker so v njem lepe povesti in dosti poučnega za nas male. Veselim se pa ugank, ki jih tako rada rešujem, da me navsezadnje že kar glava boli od samih ugank.

Upam, da to pismo, ki je prvo, ne bo šlo v koš.

Vas iskreno pozdravlja
Likar Marinka,
uč. V. r. viš. lj. šole v Šmartnem p. Kranju.

Mariji

Ko zjutraj se zbudim,
Mariji se izročim,
sklenem roke k Nji lepo,
ker ljubim jo srčno.

Ko v cerkev zjutraj grem,
na Marijo se ozrem,
ona je moja mati,
jaz hočem Njen ostati.

Franc Leskovar,
učenec V. razr., Majšperg.

Dragi g. urednik!

Danes Vam pišem prvo pismo. Doma sem na Hruševem, v šolo pa hodim na Dobrovo. Lepa je ta vas. Na hribčku stoji cerkva, ki jo varuje sv. Jurij. Ne daleč od cerkvice pa je vas Hruševo, ki šteje okrog 10 hiš. V šolo je 1 uro. Vabim Vas, da jo v poletnih dneh pridete pogledat.

Upam, da to pismo ne bo romalo v koš, ampak, da ga boste sprejeli.

S spoštovanjem Vas pozdravlja in Vam želi in vošči vesele božične praznike in srečno novo leto Vaša naročnica

Jankovič Marijana,
uč. II. r. lj. šole na Dobrovi pri Ljubljani.

V deželi sladkosti

I.
V deželi sladkosti
ni zidanih hiš,
pred hišico vsako,
zavzet obstojiš.

II.
Lesa ni, ne stekla,
v tej hišici nič,
od vrha do tal je
iz samih slaščic.

III.
A pot tja pozna le
naš stric Škrbolin,
skrivnost to izve le,
kdor da mu cekin.

Hočevnar Boža, Vevče,
uč. V. razr. ljudske šole v D. M. v Polju.

Cenjeni gospod urednik!

Iz naše prelepe Gomilske vasi ni bilo še nobenega dopisa. Zato sem se odločila jaz, da Vam poročam v nekaj vrsticah in Vam podam nekaj podatkov iz naše vasi: Na eni strani naše vasi teče potok Bolska, na drugi strani pa nas spremlja državna cesta. V vasi imamo tudi župno cerkev, šolo, pošto in trgovino.

»Vrtece« rada prebiram, posebno zdaj, ko so dolgi večeri. Najbolj živo me zanima povest »Bebec Miha«. Radovedna sem, kako se bo končala. Naročeno sem tudi na »Lučka«, ki jo isto tako rada prebiram kakor »Vrtece«.

Sedaj bo pa za danes dovolj, pa še drugič več, če ne bo pismo romalo v koš.

Vas pozdravlja
Cizej Marica,
uč. na Gomilskem, Sav. dol.

Cenjeni g. urednik!

Tudi jaz sem se opogumila, da Vam napišem nekaj vrstic. Na »Vrtece« sem naročena šele drugo leto, a mi je vseeno prinesel veliko lepih povesti in pesmic. Tudi v šoli se učimo pesmice iz »Vrtca«, ker so prirejene nalašč za nas. Sicer je na naši šoli še bolj malo »Vrtčarjev«, to pa zato, ker večina ne zmore naročnine. Zato pa je »Lučka«, ki je poceni, številneje zastopana.

V letošnjem »Vrtcu« mi najbolj ugaja povest »Bebec Miha«. Kar smili se mi Mihec, ker so ga tako po nedolžnem zaprli. Tudi »Dnevnik Petačeve Anče« prečitam do zadnje črke. Če bo pisemce požrl koš, bom sicer žalostna, a huda ne bom na Vas, če pa bom pisemce brala v »Vrtcu«, bom tako vesela, da ne bom »Vrtca« nikdar več pustila, ampak bom skušala pridobiti še kakega novega naročnika.

Lepo Vas pozdravlja

Plestenjak Marija,
uč. II. razreda v Polhovem Gradcu.

Spoštovani g. urednik!

Iz našega kraja se nobeden ne oglasi. Zato sem se pa jaz opogumila. Vsi že težko čakamo »Vrtca«, da zopet pride. V »Vrtcu« je lepa povest »Bebec Miha«.

Napisala Vam bom tudi kaj o našem kraju. Želimlje je majhna vas, a precej lepa. V bližini je znamenita cerkva Kraljice miru na Kureščku.

Povabim Vas, da nas kaj obiščete, da ne bomo tako zapuščeni.

Prav prisrčno Vas pozdravlja

Kramar Ana,
učenka IV. razreda v Želimljah.

Pesem o materi

Težko breme tebe veže,
dobra moja mamica,
a za skrb in trud, trpljenje,
Bog ti blagoslov svoj da.

Jaz pa čutim vse težave,
ki ti vežejo srce,
ki ti v dušo legajo
in ti belijo lase.

Kadar te otrok razžali,
žalostno posedaš mi,
a da jaz sem taka hčerka,
mamica, ne boj se ti.

Zate molim vedno k Bogu,
da olajša ti gorje,
da olajša tebi muke,
ki ti črpajo srce.

Pečjak Mihaela,
Bežigrad.